

Sceneteppet går opp for Shanghai Grand Opera House

Et nytt operahus der scenekunst, arkitektur og fellesskap møtes under, og på ett tak

Ved Huangpu-elvens bredd reiser Shanghai Grand Opera House seg som et nytt kulturelt landemerke i en av verdens mest levende byer. Operahuset kombinerer scenekunst i verdensklasse med grønne, åpne lunger og tilgjengelige offentlige rom som inviterer både lokalbefolkning og besøkende til å ta del i byens kultur, arkitektur og hverdagsliv. Inspirert av Shanghais tradisjon for samarbeid og innovasjon tilbyr bygget et mangfold av kunst- og kulturopplevelser, samtidig som det fungerer som en arena for læring, kreativ utfoldelse og fellesskap. Slik utvides operahusets rolle fra å være en scene for forestillinger til å bli en aktiv del av byens offentlige liv.

Etter å ha vunnet den internasjonale arkitektkonkurransen i 2017 ble Snøhetta, East China Architectural Design & Research Institute (ECADI), Theatre Projects og Nagata Acoustics i 2019 formelt engasjert som et internasjonalt ekspertteam for å utvikle Shanghai Grand Opera House fra konsept til ferdigstillelse. Prosjektet forener Snøhettas omfattende erfaring med kulturbygg og operahus med samarbeidspartnersnes spesialkompetanse og lokale innsikt. Resultatet er en helhetlig tilnærming som kombinerer internasjonalt perspektiv med en stedstilpasset forståelse av Shanghais unike kontekst.

Med tre saler og totalt 4 200 sitteplasser samler operahuset kunst, kultur, utdanning og servering under og på ett tak, og rommer et bredt spekter av forestillinger – fra tradisjonell opera og klassisk musikk til nyskapende produksjoner for et mangfoldig publikum. Med et areal på 146 786 kvadratmeter er Shanghai Grand Opera House en ny kulturell destinasjon for Kinas største by.

Bevegelse, tilhørighet og opplevelse

Operahuset er formet rundt tre sentrale ideer: bevegelse, tilhørighet og opplevelse. Bevegelse knytter sammen bygningens arkitektur og sosiale liv, og legger til rette for naturlige overganger gjennom hele prosjektet. Tilhørighet uttrykkes gjennom en åpen og inkluderende utforming som inviterer mennesker inn og gjør bygget til en del av byen. Opplevelsen står i sentrum og er et bærende prinsipp som former alt fra atmosfære til romlige sekvenser for publikum, besøkende og utøvere.

Den spiralformede trappen, ofte sammenlignet med en utfoldet vifte, strekker seg over hele tomten og speiler rytmen i Huangpu-elven og energien som preger Shanghai. Den former et helhetlig taklandskap som rommer restauranter, utstillingsarealer, undervisningsfasiliteter og scener. Hvert element er nøye tilpasset landskapet, samtidig som viktige siktlinjer mot operaen, byen og elven ivaretas. Fra taket åpner det seg en panoramautsikt i alle retninger.

Arkitekturens myke overganger knytter byen, elven og landskapet sammen og gjør hele prosjektet tilgjengelig som et offentlig rom. Den karakteristiske spiraltrappen knytter bakkenivået til taklandskapet og gir sammenhengende utsyn mot elven og Shanghais ikoniske silhuett, noe som gjør selve vandringen til en opplevelse i seg selv. Den geometriske fasaden understreker denne forbindelsen ved å integrere flere nivåer av offentlige soner i en samlet helhet, mens bygget elegant balanserer mellom transparens og skjerming. Taket fungerer som scene, utsiktspunkt og møteplass, og er åpent for alle året rundt. Slik styrkes følelsen av fellesskap og eierskap for alle som tar i bruk og besøker bygget.

Scenekunsten i sentrum

Store glassflater trekker dagslyset dypt inn i bygningen og lar rommene endre karakter i takt med døgnets og årstidenes skiftninger. Om kvelden fremheves scenetårnene som lysende volum, og tilfører både taklandskapet og bysilhuetten en ny dimensjon.

Bevegelse er et gjennomgående tema også i interiøret, hvor en harmonisk sekvens av rom gir hver del av bygget sin egen karakter. Byggets hvite eksteriør kontrasteres av varme materialer i gallerier og saler, som både tilfører taktilitet og understøtter byggets akustiske kvaliteter. I hovedhallen oppleves interiøret som et solid volum skåret ut av en sammenhengende masse, der dype rødtoner danner en dramatisk og stemningsfull ramme.

Inspirert av operakunsten, der stemmen står i sentrum uten å forsterkes av mikrofoner, er byggets volumer og overflater nøye utformet for å fremheve, forsterke og bære lyden fra den menneskelige røst.

De tre forestillingssalene varierer i atmosfære, størrelse og teknisk utforming er de utformet for å komplimentere hverandre og legge til rette for et mangfold av forestillingsformer. Material- og fargepaletten går gradvis fra mørke til lyse toner og skaper et diskret hierarki, samtidig som den gir hver sal en tydelig egenart.

I hjertet av operahuset finner du hovedsalen, kalt *Harmony Hall*. Med 2 000 sitteplasser strekker salen seg over fem nivåer. Med parkett, parterre og tre balkonger, er auditoriet utformet for å redusere avstanden mellom publikum og scene. Mindre losjer langs sideveggene bidrar til en intim atmosfære og styrker samspillet mellom scenen og publikum. Resultatet er et finstemt instrument der avanserte teatersystemer og presist kalibrert akustikk virker i harmoni.

Den andre salen, *Soar Theatre*, med 1 200 sitteplasser, tilbyr en mer intim ramme for mindre produksjoner og er særlig godt egnet for barokk- og klassisk opera, operetter, regionale oppsetninger og teater. Den tredje salen, *Open Stage*, med 1 000 plasser, er utviklet for eksperimentelle forestillingsformer. Her gir fleksible scene- og sitteoppsett rom for både tradisjonelle og utradisjonelle produksjoner, med et spektakulært bakteppe i form av en stor glassvegg som rammer inn panoramautsikten over parken og taklandskapet.

En levende destinasjon ved Huangpu-elven

Shanghai Grand Opera House er utformet i tråd med transformasjonen av Expo Houtan-distriktet, og spiller en aktiv rolle i utviklingen av Huangpu-elvens bredder. En sentral utfordring i prosjektet har vært å forene de komplekse tekniske og operative kravene til et moderne operahus med ønsket om å skape en åpen og inkluderende arkitektur.

Gjennom en helhetlig tilnærming er byggets mange funksjoner vevd sammen i en intuitiv og lett tilgjengelig struktur, der offentlige rom og tydelige bevegelseslinjer står sentralt. Resultatet er et operahus som åpner seg mot byen og inviterer til deltakelse også utenom forestillingene. Slik blir bygningen et offentlig møtested like mye som en kulturinstitusjon. Denne tankegangen bygger videre på erfaringer fra tidligere Snøhetta-prosjekter, blant annet Den Norske Opera & Ballett, der de tilgjengelige uteområdene har blitt en viktig del av byggets identitet og popularitet.

Landskapet er formet med utgangspunkt i byggets geometri og skaper naturlige forbindelser mellom operaen, parken, byen og elven. Fra start har det vært avgjørende å skape et bygg som kan oppleves også uten billett. Det tilgjengelige taklandskapet, de offentlige rommene, landskapsforbindelsene, restaurantene, utstillingsområdene og undervisningsfasilitetene legger til rette for både planlagte arrangementer og spontan bruk. Slik blir operahuset en arena for hverdagsliv, møteplasser og fellesskap, der arkitektur og kunst møtes i et åpent offentlig rom tilgjengelig for alle.

Resultatet er en sømløs sammensmelting av landskap og arkitektur, der grønne lunger allerede er i aktiv bruk av besøkende i alle aldre.

Innovasjon og helhetlige løsninger har vært en integrert del av prosjektet. Ved å kombinere passive designstrategier, landskapsintegrasjon og effektiv bruk av dagslys reduseres energibehovet, samtidig som byggets miljømessige ytelse forbedres.

Samlet sett understreker disse grepene operaens bidrag til bylivet. Som et åpent og tilgjengelig kulturhus legger bygget til rette for deltakelse, fellesskap og hverdagsbruk, og etablerer seg som en levende destinasjon for både innbyggere og besøkende året rundt.

Et kulturelt landemerke formet gjennom samarbeid

Prosjektet er et resultat av nært samarbeid mellom internasjonale og lokale arkitekter, teaterplanleggere, akustikere, ingeniører og håndverkere. Gjennom hele prosessen har globale perspektiver blitt kombinert med lokal kunnskap og stedets unike kvaliteter, noe som har resultert i et operahus med både internasjonal tyngde og sterk lokal forankring.

Utover rollen som kulturinstitusjon fungerer operaen som en arena for både kunstnerisk utfoldelse og fellesskap. Scenene legger til rette for forestillinger i verdensklasse, mens de offentlige rommene lar kulturopplevelsen strekke seg utover salene og inn i hverdagen til byens innbyggere og besøkende.

Shanghai Grand Opera House forener arkitektur, kunst, byliv og Shanghais kulturelle identitet i en samlet helhet. Med en utforming som speiler byens dynamikk, åpenhet og fremtidsrettede ambisjoner, legger operahuset til rette for nye møter mellom mennesker, kunst og kultur, og gjør opplevelsene tilgjengelige for et bredt publikum.

Shanghai Grand Opera House

Sted: Shanghai

År: 2016–2026

Status: Ferdigstilt og åpnet

Størrelse: 146 786 m²

Oppdragsgiver: Shanghai Grand Opera House

Samarbeidspartnere: East China Architectural Design & Research Institute (ECADI), Theatre Projects, Nagata Acoustics

Fagområder: Arkitektur, landskapsarkitektur, interiørarkitektur

Typologier: Scenekunstarena, offentlig rom, destinasjon, rekreasjon, utdanning, galleri, restaurant, hospitality, transformasjon, arbeidsplass og produksjon

Foto: Chen Hao, Tian Fangfang, Yumeng Zhu, Honne Dang, StudioSZ Photo | Justin Szeremeta